

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 38P/123/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123205018
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Vitteková PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123205018.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou PhD. v právnej veci navrhovateľa – osoba povinná na výživné: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXXX/XX, XXX XX A., proti osobe oprávnenej z výživného: C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom D. X, XXX XX A., v konaní o zníženie výživného takto

rozhodol:

- Návrh na zníženie výživného z a m i e t a.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Podaním doručeným Okresnému súdu Prešov dňa 23.5.2023 navrhovateľ podal návrh na zníženie výživného pre toho času mal. C. z dôvodu finančných problémov a náhleho ochorenia oboch rodičov, o ktorých sa v plnom rozsahu stará. Je nezamestnaný a nepoberá žiadne dávky v nezamestnanosti.

2. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, listinnými dôkazmi nachádzajúcich sa v spise a oboznámením spisov Okresného súdu Prešov sp. zn. 37D 1025/2023, 24P 190/2011, 30P 63/2017, 30P 204/2024 a 38P 59/2023 a zistil tento skutočný stav:

3. Z výsluchu navrhovateľa plynie, že má zdravotné problémy, a to poškodený krčný stavec, ktorý tlačí na miechu. Odpadáva a nemôže pracovať, je to nebezpečné. Dostáva pomoc v hmotnej núdzi vo výške 70 eur. Postaví sa pred posudkovú komisiu, požiadal o invalidný dôchodok. Obvodná lekárka mu uviedla, že pravdepodobne mu bude vychádzať polovičný invalidný dôchodok, čo je okolo 200 eur. Všetky výdavky uhrádza otec, ktorý už zomrel. Jeho matka má štvrté štádium onkologického ochorenia. Poukázal na to že jeho bývalá manželka a jej manžel majú peniaze, vníamam to ako formu pomsty. Jeho bývalá manželka zbohatla a získala pozemky v hodnote 200 000 eur a takisto ho obrala o peniaze, ktoré vložil do jej rodinného domu okolo 50 000 eur a potom ho z domu vyhnala. Od marca 2023 je práceneschopný.

4. Z výsluchu osoby oprávnenej na výživné plynie, že má výdavky na voľný lístok, doučovanie, stravu a ďalšie výdavky, o ktorých viem mama a táto všetky uhrádza. Navrhovateľ jej dal 1000 eur, a to v čase, keď bola plnoletá s tým, že si môže s nimi urobiť, čo chce. S navrhovateľom sa stýka každý druhý deň, idú si niekam sadnúť. Pri stretnutiach jej navrhovateľ dáva finančné prostriedky v hodnote aj 100 eur, urobil tak možno dvakrát.

5. Z lekárskejších správ navrhovateľa z ortopédie vyplýva, že má obmedzenú hybnosť na pravej ruke a stuhnutosť a obmedzenú hybnosť krčnej chrbtice. Navrhovateľovi bol diagnostikovaný cervikobrachiálny syndróm a syndróm karpálneho tunela. Z aktuálnych lekárskejších správ z roku 2024, a to z dekurzu z 17.1.2024 plynie, že po opakovanej rehabilitačnej liečbe od 10.10.2023 je nestál navrhovateľa subjektívne len mierne zlepšený, neupravený, bolesti má noci aj v klude. Z lekárskej správy z

02.05.2024 z neurochirurgie vyplýva, že vzhľadom na magnetickú rezonanciu a klinický nález by bola potrebná viacetážová diskektómia s umelou náhradou disku, s čím pacient nesúhlasí a pri anamnéze opakovaných fraktúr kostí pri menšom zaťažení by bola operácia výrazne riziková. Odporúča sa pokračovať v konzervatívnej liečbe, rehabilitácie, fyzioterapia dlhodobo, neurologických a ortopedických dispenzár. Uvedené plyníe aj z lekárskej správy zo dňa 06.05.2024 z neurológie.

6. Z lekárskeých správ otca navrhovateľa vyplýva, že trpí chronickým srdcovým zlyhávaním ľavej komory.

7. Z lekárskeých správ matky navrhovateľa vyplýva, že onkologickou pacientkou sledovaná klinickým onkológom (posledná lekárska správa z 26.01.2021).

8. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny E. zo dňa 27.03.2023 vyplýva, že navrhovateľ nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi. Odo dňa 02.02.2023 je zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

9. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 21.02.2023 plyníe, že navrhovateľ nemá nárok na dávku v nezamestnanosti. V ďalšom Sociálna poisťovňa ku dňu 17.01.2024 oznámila, že navrhovateľ nepoberá dávku v nezamestnanosti, dávky dôchodkového poistenia, dávky nemocenského poistenia, dávky úrazového poistenia a ani dávky garančného poistenia.

10. Z oznámenia súdneho exekútora JUDr. Jaroslava Špičku zo dňa 18.04.2024 vyplýva, že v exekučnej veci oprávneného F. G. proti navrhovateľovi ako povinnému o vymoženie 24 850 eur bolo uskutočnené rozvrhové pojednávanie, v rámci ktorého bolo z rozdeľovanej podstaty navrhovateľovi ako povinnému vyplatených 64 817,42 eur.

11. Z uznesenia Okresného súdu Prešov č.k. 37D 1025/2023-32 z 11.01.2024 v dedičskej veci po poručiteľovi E. B. (otcovi navrhovateľa) vyplýva, že všeobecná hodnota majetku v čase smrti poručiteľa činila 497 666,48 eur, výška dlhov činila 1363,62 eur, teda čistá hodnota dedičstva bola vo výške 496 302,86 eur. Došlo k schváleniu dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorej navrhovateľ nadobudol podiel 1/6-ina zostatku na účte vedenom v Slovenskej sporiteľni SPACE ÚČET MINI vo výške 523,69 eur. Pokiaľ ide o nehnuteľný majetok, navrhovateľ nadobudol podiel 2/6-iny na nehnuteľnostiach vedených v kat. úz. A. na LV č. XXX, a to parc. KN C č. 118, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 117 m², parc. KN C č. 119, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 312 m², parc. KN C č. 120 záhrada vo výmere 205 m² spolu s rodinným domom súp. č. XXXX na pozemku parc. č. 118 s príslušenstvom ocenené vo výške 150 000 eur. Ďalej navrhovateľ nadobudol 1/6-inu nehnuteľnosti zapísaných v kat. úz. A. na LV č. XXXX, parc. KN C č. 21116/2, orná pôda o výmere 5733 m² ocenené vo výške 343 980 eur a 1/6-inu z poručiteľovho podielu X/XX-XXX na parc. KN E č. 883/186, orná pôda o výmere 506 m³ zapísaná na LV č. XXXX, kat. úz. A. ocenené vo výške 3150 eur.

12. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 24P 190/2011-81 z 26.10.2012 bolo rozhodnuté o zverení toho času mal. C. do osobnej starostlivosti matky s uložením povinnosti otca prispievať na jej výživu sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, na každé dieťa, ktoré bude poukazovať k rukám matky, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom 11.10.2011 do budúcnosti.

13. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 30P 63/2017 -67 z 13.11.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 8CoP 1/2018 – 99 z 26.3.2018 bolo rozhodnuté o zvýšení výživného na toho času mal. C. zo sumy vo výške 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona na 60 eur mesačne počnúc od 9.3.2017 do budúcnosti. Súd vychádzal z pomerov otca, ktorý uviedol, že na bývanie prispieva sumou 50,00 eur mesačne. Nie je pravda, že sa s deťmi nestretáva, matka mu bráni v kontakte s deťmi. Pracuje brigádnicky, predtým bol 2 roky nezamestnaný, príjem má na hranici minimálnej mzdy. Vyším výživným prispievať nemôže. Od 01.05.2017 pracuje 2-3 maximálne 4 hodiny denne, pretože má prešiknutú šľachu na ruke a z toho dôvodu nemôže dlhšie opracovať. Je vyučený murár, v tejto oblasti však nikdy nepracoval. Predtým 12 rokov pracoval v Kronospane. On je nezamestnaný od roku 2012, prácu si hľadala, finančne ho podporujú rodičia.

14. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 30P 204/2021-98 z 20.04.2022 bol zamietnutý návrh otca na zníženie výživného dôvodiac cit.: „Naposledy bol výživné zvýšené na maloleté deti pod sp. zn. 30P/63/2017 zo dňa 13.11.2017, kedy súd zvýšil výživné na maloletého A. na sumu 80,-eur a maloletú C. na sumu 60,-eur. V tom čase boli maloleté deti žiakmi základnej školy v mieste bydliska, teda nemali náklady na cestovanie do školy. V súčasnosti sú maloleté deti študentmi strednej školy, od úpravy výživného uplynula doba viac ako štyroch rokov. Náklady na starostlivosť o deti sú vyššie v porovnaní s ich nákladmi a štúdiom na základnej škole. Súdom určené výživné nie je postačujúce, ani na zabezpečenie ich základných potrieb, navyše v situácii, kedy starostlivosť otca o maloleté deti je zabezpečovaná len platením výživného, osobný kontakt alebo iný kontakt otec s deťmi nemá. Otec maloletých detí v konaní uvádzal, že v poslednej práci dal výpoveď zo zdravotných dôvodov a hľadá si prácu v oblastiach, kde už pracoval, napríklad v pizzerii a tam, kde nebude musieť dlho stáť zo zdravotných dôvodov. Súd mal v konaní preukázané správou Úradu práce, že je dostatok voľných pracovných miest primeraným vzdelaniu otca a aj oblasti, kde si otec prácu hľadá.“

15. Z aktuálneho zoznamu voľných pracovných miest evidovaných na ÚPSVaR Prešov vhodných pre uchádzačov o zamestnanie s ukončeným stredoškolským vzdelaním bez maturity, ktoré nevyžadujú fyzickú námahu k 23.04.2024 vyplývajú tieto pracovné miesta, barber/barberka s požadovanou praxou 1 rok s mesačnou mzdou od 850 eur, barman/ka – barista/tka s mesačnou mzdou od 600 eur, kaderník/kadernička s pozdĺžnou praxou 1 rok s mesačnou mzdou od 850 eur, pomocný cukrár/cukrárka s mesačnou mzdou od 800 eur, pracovník rýchleho občerstvenia s mesačnou mzdou od 900 eur, predajca autopríslušenstva s mesačnou mzdou o 900 eur, sadový technik pre krajiny úpravy a sadové práce s mesačnou mzdou od 800 eur.

16. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé za živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

19. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

21. Podľa § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

22. Ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine predstavuje výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí. Dôvodom pre zmenu rozhodnutia sú všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu určeného výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia sú len tie okolnosti, ktoré sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov, t.j. ovplyvnia celkovú situáciu nielen na krátky čas. Relevantnosť zmeny rozhodnutia sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi, významnými z hľadiska vyživovacej povinnosti, tak, ako boli zistené v príslušnom spisovom materiáli, vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu rozhodnutiu. Tým je odôvodnená požiadavka na dôkladné zistenie a opisy skutkovej situácie v rámci konaní o výžive. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov

povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 ZoR). Zákon o rodine v ustanovení § 78 ods. 1 vymedzuje kritériá, ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby. Na strane povinného sú to schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, získanými skúsenosťami.

23. Posúdenie všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k takej zmene pomerov účastníkov konania, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Prítom iba zmena pomerov výraznejšieho rázu v okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie skoršieho rozhodnutia o výživnom, je dôvodom pre jeho zmenu.

24. V súdnej veci bolo preukázané, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti navrhovateľa k v tom čase maloletej C., ku ktorej došlo pred viac ako šiestimi rokmi, nastala zmena pomerov ako na strane účastníkov konania, tak i objektívne rastom životných nákladov.

25. Suma výživného 60 eur mesačne nemôže pokrývať odôvodnené výdavky osoby oprávnenej z výživného. Osoba oprávnená z výživného je toho času plnoletá (vekovo staršia), vzrástli náklady spojené s návštevou strednej školy – Hotelovej akadémie oproti výdavkom, keď navštevovala základnú školu v mieste bydliska (vek jedenásť rokov). Rovnako vzrástli náklady na jej stravu, ošatenie, hygienu, mimoškolské aktivity, doučovanie.

26. Matka v čase poslednej úpravy výživného bola na materskej dovolenke, toho času je zamestnaná s priemerným mesačným príjmom 1100 eur v spoločnosti LEYARD EUROPE s.r.o. Býva v spoločnej domácnosti s manželom a tromi deťmi.

27. Navrhovateľ odôvodnil svoj návrh nielen svojím nepriaznivým zdravotným stavom, ale i nevyhnutnosťou starostlivosti o svojich rodičov. Na pojednávaní však uviedol, že jeho otec bol čiperný do smrti a že aj mamka sa drží, ale on chodí na nákupy, preto súd na uvedenú skutočnosť nevyhnutnej starostlivosti o rodičov neprihliadal.

28. Pokiaľ ide o jeho nepriaznivý zdravotný stav, na tento súd prihliadal už pri zvýšení výživného na sumu 60 eur, t.j. pred viac ako šiestimi rokmi, kedy pracoval maximálne 4 hodiny denne. Následne sa jeho zdravotný stav zmenil spôsobom, že má posunuté stavce na chrbtici a hľadal si ľahšiu prácu, napríklad v pizzerii. Toho času otec odmieta akékoľvek zamestnanie s poukazom na jeho nezmenený zdravotný stav a rizikovú operáciu.

29. Aj toho času navrhovateľ uvádzal, že jeho nepriaznivý zdravotný stav preukázaný lekáorskými správami bude pravdepodobne odôvodňovať priznanie čiastočného invalidného dôchodku s priznanou 50% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Toho času však rozhodnutím Sociálnej poisťovne v tomto smere nedisponuje, nakoľko je zatiaľ prizvaný k posudkovej lekárske.

30. Súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že v ponuke voľných pracovných miest sú aj zamestnania, ktoré sú pre osoby s ukončeným stredoškolským vzdelaním bez maturity, ktoré nevyžadujú fyzickú námahu, keďže o takéto zamestnanie sa mal navrhovateľ vzhľadom na zdravotné problémy s chrbticou uchádzať, ako napríklad pracovník rýchleho občerstvenia s mzdou 900 eur mesačne, predajca autopríslušenstva s mzdou 900 eur mesačne, či sadový technik pre krajinné úpravy a sadové práce (koordinácia prác pri sadových úpravách, rozdeľovanie prác, spätná kontrola, práca s PC) s mzdou 800 eur mesačne.

31. Zmena pomerov na strane povinného rodiča nastala aj v tom, že dedičstvom nadobudol majetok značnej hodnoty, a to ku dňu smrti poručiťľa (svojho otca), t.j. k 30.10.2023. Všeobecná hodnota majetku poručiťľa v čase smrti bola vo výške 497 666,48 eur a navrhovateľ okrem iného zdedil 2/6-ový podiel na nehnuteľnostiach ocenených vo výške 150 000 eur a 1/6-inový podiel na nehnuteľnostiach ocenených vo výške 343 980 eur. Rovnako súd musel prihliadnuť i na tú skutočnosť, že navrhovateľovi bola z rozdeľovanej podstaty v rámci vykonávanej exekúcie vyplatená suma 64 817,42 eur.

32. Súd nemohol prihliadnuť na námietku navrhovateľa, že z vyplatených finančných prostriedkov nič nemá, nakoľko dal 50 000 eur na účely výmeny ľadviny svojej matke, a to z dôvodu, že ako súdu navrhovateľ na pojednávaní uviedol, dedičstvo po poručiteľovi sa delilo medzi 6 osôb, pričom ide o majetok značnej hodnoty, preto niet dôvodu, aby akékoľvek značné výdavky hradil výlučne sám, resp. na úkor vyživovacej povinnosti voči svojim deťom. Navyiac súd poznamenáva, že takéto použitie finančných prostriedkov súdu nepreukázal a ostalo to len v rovine jeho tvrdenia. Súd nemal preukázané ani vyplatenie každému z detí po sume 5000 eur, ani že zo zvyšku finančných prostriedkov vyplatil svoje ďalšie dlhy.

33. Navrhovateľ si je zjavne vedomý vyživovacej povinnosti, keďže ako plynie z vykonaného dokazovania, osobe oprávnenej z výživného nesporne dal 1000 eur. Ako už bolo uvedené, navrhovateľom tvrdené odovzdanie sumy 5000 eur nebolo ničím preukázané. Rovnako ju finančne podporuje, keď sa stretnú, dá jej 100 eur, a to aj niekoľkokrát do mesiaca, čo rovnako preukazuje záver, že je v možnostiach navrhovateľa hradiť výživné nielen v doposiaľ stanovenej výške 60 eur.

34. Majúc na zreteli uvedené súd návrh na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol.

35. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Prešov v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).